
Onnistunut kuntastrategia

Kuntien ilmastokampanjan
juhlatapaaminen 14.11.2017

Jarkko Majava
Kehityspäällikkö

Kuntalaki 37 §

Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Onnistuneen kuntastrategian viisi pointtia

1. Vuorovaikutusprosessi
2. Aikajänne
3. Valinnat
4. Johtamisjärjestelmä
5. Arviointi

1. Vuorovaikutusprosessi

- Alhaalta ylöspäin, ylhäältä alaspäin ja keskeltä sivuille
- Kummalla on merkitystä: dokumentilla vai yhteisellä ymmärryksellä?
- Yhteinen ymmärrys voi synnyttää sitoutumista
- Sitoutuminen voi synnyttää strategian suuntaisia tekoja

2. Aikajänne

- Historian, nykyisyyden ja tulevaisuuden tulkintaa.
 - » Mistä olemme tulleet tähän tilanteeseen? Ymmärretään ja arvostetaan historiaa ja menneitä päätöksiä.
 - » Realistinen ja yhdessä jaettu käsitys nykytilasta ja siihen liittyvistä vahvuuksista ja heikkouksista
 - » Näkemyksellisyyttä tulevaisuudesta – mitä voi olla, mitä voi tapahtua?
 - » Valtuustokausien ylittäminen

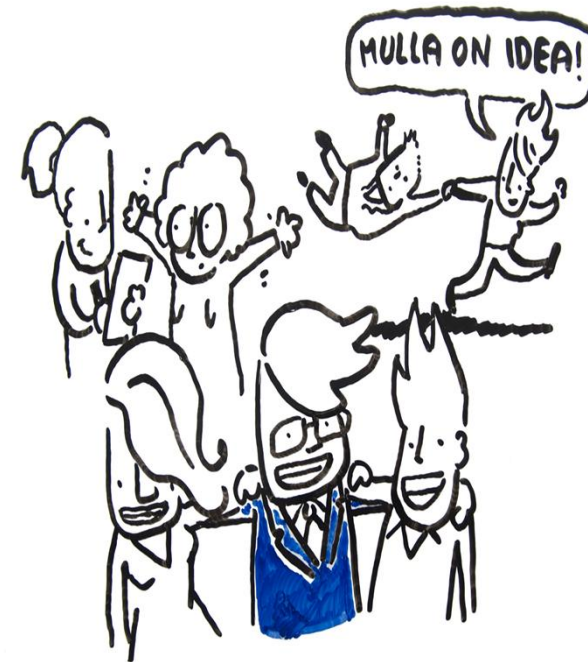
3. Valinnat

- Jos ei ole valintoja ja prioriteetteja, ei ole strategiaa
- Valintojen tekeminen on näkemyksellisen strategisen johtamisen ydintä
- Vuorovaikutus synnyttää paljon näkemyksiä tärkeistä asioista à riskinä toiveiden tynnyri
- Valtuusto, hallitus, johtoryhmä vastuussa, että valinnat ja priorisoinnit tehdään

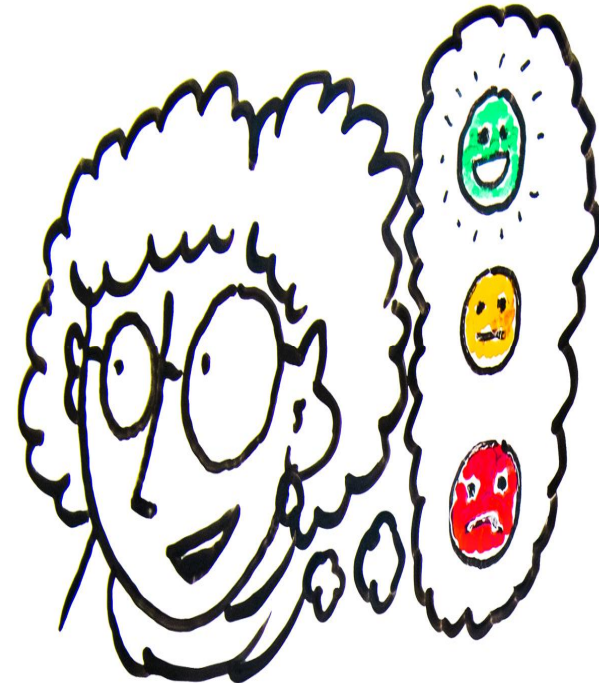
4. Johtamisjärjestelmä

- "On vain yksi strategia, älä pidä muita strategioita."
- Strategiasta lähtevä hierarkia tärkeää, mutta:
 - » Hyvä strategia antaa suuntaa, mutta jättää riittävästi liikkumavaraa toimiala-, yksikkö- ja tiimikohtaisille tulkinnoille ja ohjelmatyölle
- Huolehdittava strategian vaikutusvoimasta talousarviota rakennettaessa: heiluttaako häntä koiraa liian usein?

5. Arviointi

- Sitä saa mitä mittaa, tavalla tai toisella
- Tyydyttävä monessa tapauksessa kvalitatiiviseen arviointiin, senkin voi tehdä huolella ja perusteellisesti.
- Valtuustokauden "puolivälisarviointi"
- Tarkastuslautakunnan rooli

Poimintoja USO-kuntien strategioista

JÄRVENPÄÄ

Luonnon ja ympäristön hyvinvoinnin kehittäminen
à Kestävän kaupunkikehityksen edistäminen

VANTAA

Kasvihuonekaasupäästöt vähentyvät
kokonais- ja asukaskohtaisesti

KOKKOLA

Ympäristökuormitus, hiilijalanjälki ja ekotehokkuus

ROVANIEMI

Arktiseen
ympäristöön
suhteutetut kestävän
kehityksen
indikaattorit
(Ympäristöraportti)

KEMIJÄRVI

Viihtyisä elinympäristö ja
luonnonvarojen kestävä
hyödyntäminen

MIKKELI

Monipuolisen ja puhtaan luonnon
vetovoimaisuuden hyödyntäminen

- Kasvihuonekaasupäästöt (t CO₂-ekv./as)
- Ekologinen jalanjälki (gha / as)

OULU

Ympäristön kestävyys – kaupunki
kasvaa kestävästi. Ympäristökuormitus
ja ekotehokkuus:

- Kasvihuonekaasupäästöt / asukas (pl
teollisuus) pienenee (Kestävän
energiakäytön toimintaohjelma,
SEAP)

LAHTI

- Kasvihuonekaasupäästöt laskevat
- Vesistöjen tila ja pohjaveden laatu
paranevat

Elävä kuntastrategia video

- www.youtube.com/watch?v=gQVdAL3q8oI

